C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 1r-796/2024 Judecătoria Bălți sediul Sângerei
1-24093199-03-1r-04122024 Judecător: Gheorghe Cugut

D E C I Z I E
În numele Legii

11 februarie 2025 **mun. Bălți**

Colegiul penal al Curții de Apel Nord,

În componența:
Președintele completului: ***** Talpa
Judecătorii: Oxana Mironov și Ecaterina Arseni

a judecat în ordine de recurs, recursul avocatului Eugen Hadîrcă în interesele părții vătămate *****, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 24 octombrie 2024, în cauza penală privind condamnarea lui:

Donciu Dumitru *****, ne căsătorit, studii incomplete, ne angajat în câmpul muncii, ne supus serviciului militar, anterior nejudecat;

în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal al RM,-

Cauza a fost examinată în baza art.364[1] Cod de procedură penală, judecata pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Termenul de judecare a cauzei:
În instanța de fond: 19.08.2024-24.10.2024;
În instanța de recurs: 04.12.2024-11.02.2025.

Procedura de comunicare a părților despre examinarea recursului executată.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținându-se cont de argumentele recursului, materialele cauzei, pentru expunere asupra recursului, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă:

Prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 24 octombrie 2024, Donciu Dumitru ***** a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal al RM, în baza acestei Legi fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime 580 (cinci sute optzeci) unității convenț*****ale, ceea ce constituie 29 000 (douăzeci și nouă mii) lei.

În temeiul art. 64 alin. (3[1]) Cod penal, s-a explicat lui Donciu Dumitru ***** că, poate achita jumătate din amenda stabilită, dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărârea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

Până la intrarea sentinței în vigoare în privința lui Donciu Dumitru ***** a fost aplicată măsura preventivă sub formă de obligare de nepărăsire a țării.

S-a încasat de la Donciu Dumitru *****, în beneficiul statului suma de 448 (patru sute patruzeci și opt) lei cu titlu de cheltuieli suportate la urmărirea penală.

A fost admisă parțial acțiunea civilă și s-a încasat de la Donciu Dumitru ***** în beneficiul lui părții vătămate *****, prejudiciul moral cauzat în mărime de 10 000 (zece mii) lei și cheltuieli de judecată pentru asistență juridică în sumă de 6000 (șase mii) lei, iar în total suma de 16 000 (șaisprezece mii) lei.

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză instanța de fond a constatat că, Donciu Dumitru ***** la data de 16.09.2023, în jurul orelor 22:00, aflându-se pe o stradă din sat. Bursuceni, r-nul Sângerei, care se atribuie la loc public, sub un pretext neînsemnat, încălcând ordinea publică, manifestată prin încălcarea normelor de drept și morale de conviețuire sociale ce garantează securitatea publică și personală a cetățenilor, din motive huliganice, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, intenț*****at, demonstrativ și prin obrăznicie deosebită, împreună și de comun acord cu o altă persoană în privința căreia dosarul a fost disjuns, au inițiat un conflict cu *****, timp în care a intervenit și o altă persoană în privința căreia dosarul a fost disjuns, în cadrul căruia toți i-au aplicat lui ***** multiple lovituri cu pumnii pe diferite părți ale corpului, în special în regiunea feței, cauzând lui Ciuntu Andrei dureri fizice, iar lui ***** luxația deschisă a falangei medii degetului V posterior și lateral mânii stângi cu plagă tăiată la acest nivel, edem a țesuturilor moi cu echimoze regiunea periorbitală pe stângă, frontal pe stânga și occipital pe stânga a capului, hemoragie în sclera ochiului stâng, excoriații în regiunea cotului drept și stâng, plagă tăiată regiunea antebrațului drept, excoriație în regiunea brațului drept, gambei drepte, piciorului drept, echimoze în regiunea brațului stâng, piciorului drept în proiecția degetului IV, excoriații în regiunea spatelui pe dreapta și pe stânga, care potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202321P0379 din 18.09.2023, se califică drept leziuni corporale ușoare.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmate de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept* faptele inculpatului Donciu Dumitru ***** întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal al RM – huliganismul, adică acțiunile intenț*****ate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței, precum şi acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșită de două sau mai multe persoane.

Până la începerea cercetării judecătorești în prima instanță inculpatul a declarat personal prin înscris autentic că, recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să aibă loc în baza art. 364[1] Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la etapa de urmărire penală, care a fost acceptată prin încheierea instanței de judecată.

Exercitarea căilor de atac:

Împotriva sentinței instanței de fond a declarat recurs avocatul Eugen Hadîrcă în interesele părții vătămate *****, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea sentinței contestate și remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță pentru judecarea în procedură generală.

În motivarea recursului s-a invocat că cazul a fost examinat în conformitate cu art. 364[1] CPP, cu încălcări esențiale, deoarece inculpatul fiind audiat în ședința de judecata, nu și-a recunoscut vinovăția conform acuzațiilor aduse, ci dimpotrivă a susținut că el, (la care nu s-a depistat nici o leziune corporală) a fost victimă, fiind acostat de Cepoi N. (care a primit multiple leziuni corporale) și că Cepoi N. este vinovat, dar nu el.

Astfel, se relevă că instanța de judecată cu mare efort îl silea pe inculpat să spună că este vinovat, pe când acuzatorul era complet inactiv, iar aceste momente au fost tratate în favoare inculpatului, ca o recunoaștere de vinovăție, în pofida faptului că ultimul nu a recunoscut vinovăția, nu s-a căit în cele săvârșite, nu a restituit paguba părții vătămate, nici morală, nici materială, manifestând aceleași sentimente, pe care le-a avut în momentul comiterii crimei.

Mai mult, anterior ultimei ședințe de judecată, l-a provocat pe pătimitul N.Cepoi, cu

promisiuni să-i dea 60000 lei, după ce l-a denunțat la CNA, iar în rezultat Ceopi N. a fost arestat, chipurile, pentru comiterea faptei prevăzute de art. 326 alin. (1) Cod penal și la moment se afla în arest preventiv.

Subsecvent, menț*****ează că suma de 10000 lei acordată cu titlu de prejudiciu moral nu este mică, dar favorizabilă, pentru oricare alți infractori și în deosebi pentru Donciu Dumitru *****, care având o stare materială bună, care a declarat în judecată, că este de acord să plătească orice amenda, numai să nu fie privat de libertate, acceptând faptul că are surse materiale destule, dar nu pentru a restitui paguba părții vătămate, din care motive consideră că această sumă este înjositoare pentru *****.

Argumentele părților:

În temeiul art. 447 alin. (2) Cod de procedură penală, respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului și a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă părțile nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au prezentat referință, fapt ce nu împiedică instanței examinarea recursului în baza probelor anexate la dosar.

Aprecierea instanței de recurs:

Cercetând materialele cauzei penale în raport cu argumentele invocate, verificând legalitatea și temeinicia sentinței în baza materialelor dosarului, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul avocatului Eugen Hadîrcă în interesele părții vătămate ***, ca fiind nefondat, păstrând fără modificări sentința contestată, reieșind din următoarele considerente.**

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 1^4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs sentințele pronunțate în procedura pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Potrivit art. 364^1 alin. (10) și (11) Cod de procedură penală, sentința adoptată în condițiile prezentului articol poate fi atacată cu recurs, invocându-se doar erorile procesuale şi măsura de pedeapsă stabilită.

Recursul se judecă de către instanța ierarhic superioară în conformitate cu prevederile art.447 şi 448.

Conform art. 448 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Potrivit art.449 alin. (1) pct.1) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

În fortificarea acestei soluții Colegiul reține că, prezenta cauză a fost judecată de către instanța de fond în temeiul art.364^1 CPP, adică în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, acceptate de către inculpat în corespundere cu alin.(3) a normei vizate prin cererea depusă până la începerea cercetării judecătorești, potrivit căreia el a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu.

Respectiv, chest*****ându-l pe inculpat sub jurământ în ce privește recunoașterea bazei probante administrate pe caz și a faptelor reținute în rechizitoriu, instanța în corespundere cu art.364^1 alin. (4) CPP prin încheiere protocolară i-a admis cererea pe motiv că din probele administrate rezultă că faptele sunt stabilite, iar în cauză sunt suficiente date cu privire la personalitatea sa, ce ar permite stabilirea corectă a pedepsei penale, după care a recurs la interogarea inculpatului potrivit regulilor de audiere a martorului, efectuând cercetarea

nemijlocită a bazei probante administrate pe caz, cu expunerea ei detaliată în conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată și în sentința adoptată.

Atât la faza urmăririi penale, cât și în instanța de fond inculpatul Donciu Dumitru ***** a recunoscut faptele săvârșite, depunând sub jurământ declarații consecvente referitor la cele comise, acestea coroborând întru tot cu restul probelor administrate pe caz.

Colegiul penal constată că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și de drept, ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, încadrând just acțiunile inculpatului Donciu Dumitru ***** în baza dispozițiilor art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal al RM.

Concluzia descrisă se confirmă prin probe pertinente și concludente care au fost cercetate de instanța de fond și care în ansamblul lor, din punctul de vedere al coroborării, dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii incriminate.

Colegiul consideră că instanța de fond a adoptat o sentință legală şi întemeiată, apreciind fiecare probă din punctul de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punctul de vedere al coroborării lor, în conformitate cu prevederile art.101 CPP.

La fel, Colegiul penal reține că sentința corespunde prevederilor art.384, art. 389, art. 364^1 Cod de procedură penală, conține probe de vinovăție acceptate de inculpat și sub acest aspect sentința nici nu se contestă.

De asemenea, sentința nu a fost contestată nici în partea calificării faptelor inculpatului și nici Colegiul penal nu a stabilit careva motive de a interveni în ea în ce privește aspectul încadrării acțiunilor inculpatului, apreciind-o ca fiind legală, adoptată cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor.

Potrivit textului recursului înaintat, rezultă că avocatul Eugen Hadîrcă în interesele părții vătămate ***** nu este de acord cu procedura de examinarea a cauzei penale în procedura simplificată prevăzută la art. 364^1 Cod de procedură penală, considerând că cauza penală de învinuire a lui Donciu Dumitru ***** în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal al RM urma a fi examinată în procedură generală.

În acest sens, Colegiul penal reține că instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și de drept, vinovăția inculpatului, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, apreciind faptele săvârșite de acesta, încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat. Cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor.

Argumentele expuse de instanța de fond și motivele din sentință, pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în *Cauza Albert vs. România din 16.02.2010* statuează că, art. 6 par. 1 din Convenție, deși obligă instanța să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument *(Van de Hurk vs. Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61),* cu toate acestea procesul echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Astfel, instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege, încadrând just acțiunile inculpatului Donciu Dumitru ***** conform art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal al RM – huliganismul, adică acțiunile intenț*****ate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea

violenței, precum şi acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșită de două sau mai multe persoane.

În continuare, în limitele recursului înaintat, Colegiul penal consideră a fi neîntemeiată și lipsită de suport juridic afirmația recurentului, avocatului Eugen Hadîrcă privind examinarea cauzei penale în conformitate cu prevederile art. 364[1] Cod de procedură penală, cu încălcării esențiale, în lipsa recunoașterii de către inculpatul Donciu Dumitru ***** a acuzațiilor aduse, nu s-a căit sincer de cele comise și nu a reparat prejudiciul cauzat părți vătămate, din următoarele considerente.

Potrivit art. 364[1] alin. (1) Cod de procedură penală, până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul persoană fizică poate declara, **personal prin înscris autentic**, că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu şi solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

În acest sens, Colegiul statuează că această declarație trebuie să fie expresă şi neechivocă.

Înscrisul autentic al inculpatului va cuprinde atât recunoașterea faptei/faptelor descrise în rechizitoriu, cât şi solicitarea ca judecata să se facă în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Caracterul neechivoc al recunoaşterii impune ca înscrisul să cuprindă o manifestare de voință suficient de clară, prin referire la faptele reţinute prin rechizitoriu, solicitarea ca judecata să se facă în baza probelor administrate în cursul urmăririi penale, precizarea cunoașterii şi însușirii acestor probe, precum şi renunțarea la administrarea altor probe.

Aceste condiții trebuie întrunite cumulativ, ținând seama că declarația inculpatului nu este un act formal, ci şi unul substanțial, de fond.

La fel, inculpatul trebuie să recunoască şi încadrarea juridică a faptei/faptelor așa cum a/au fost reținute în rechizitoriu. În cazul când inculpatul contestă încadrarea juridică a faptei, nu pot fi aplicate dispozițiile art.364[1] CPP.

Din materialele cauzei penale se constată cu certitudine faptul că, până la începerea cercetării judecătorești, la 01.10.2024 inculpatul Donciu Dumitru ***** a înaintat în instanța de judecată o cerere privind examinarea cauzei penale intentate în privința sa în procedură simplificată - pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, fiind indicat în mod expres recunoașterea totală și necondiț*****ată a faptei/faptelor incriminate în legătură cu care a fost diferit justiției și renunțarea la dreptul de a solicita examinarea altor probe *(a se vedea în acest sens f.d.206)*.

La fel, din conținutul înregistrărilor audio al ședinței de judecată din 01.10.2024 se constată indubitabil faptul că instanța de fond a explicat inculpatului Donciu Dumitru ***** consecințele examinării cauzei în procedura simplificată prevăzută la art. 364[1] CPP, inclusiv, și faptul că din momentul pronunțării încheierii, inculpatul şi apărătorul lui nu mai pot renunța pe parcursul procesului penal asupra opțiunii sale de a fi judecată cauza potrivit procedurii simplificate, la ce, inculpatul Donciu Dumitru ***** în mod neechivoc a declarat că recunoaște integral vina, susține cererea depusă și insistă asupra examinării cauzei în procedură simplificată prevăzută la art. 364[1] Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de recurs reține că împotriva cererii înaintate de către inculpatul Donciu Dumitru *****, avocatul inculpatului – Alexandru Bulat și acuzatorului de stat, procurorul Marcel Fala nu au obiectat, ci din contra, au pledat pentru admiterea acesteia.

Concomitent, Colegiul relevă că asupra cererii inculpatului Donciu Dumitru ***** privind examinarea cauzei în procedura simplificată prevăzută la art. 364[1] Cod de procedură penală, avocatul Eugen Hadîrcă în interesele părții vătămate ***** a pledat pentru respingerea cereri

respective, deoarece circumstanțele sunt aceleași pentru toții, infracțiunea fiind comisă în trei, însă recunoaște vina doar unul.

La acest capitol, Colegiul penal menț*****ează că potrivit pct. 29 al Hotărârii Plenului CSJ nr. 13 din 16.12.2013 cu privire la aplicarea prevederilor art. 364[1] CPP de către instanțele judecătorești, în situația în care, în cauză sunt mai mulți inculpați şi numai unul/unii dintre aceștia recunosc toate faptele reținute în sarcina lor prin rechizitoriu, instanța va proceda potrivit regulilor procedurii simplificate pentru aceștia, dispunând, după admiterea cererii, prin încheiere, disjungerea cauzei pentru ceilalți inculpați, în cazul în care disjungerea este posibilă.

Pe cale de consecință, Colegiul penal concluz*****ează asupra temeiniciei soluției primei instanțe privind disjungerea cauzei penale de învinuire a lui Donciu Vasile ***** și Mușurcă Vasile Dumitru în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal al RM prin încheierea din 01.10.2024 și dispunerea repartizării acesteia în mod aleatoriu unui alt judecător *(f.d.207-208).*

Concomitent, instanța de recurs reține caracterul neîntemeiat al afirmațiilor recurentului privind nerecunoașterea de către inculpat a vinovăției, lipsa căinței sincere, nereperarea prejudiciului material și moral cauzat părților vătămate, manifestând aceleași sentimente, pe care le-a avut în momentul comiterii crimei, or, în cadrul audierii inculpatului a relatat circumstanțele importante care alcătuiesc latura obiectivă a infracțiunii de huliganism, iar circumstanțele la care nu a pripit răspuns recurentul sunt irelevante speței, acestea urmând a fi soluț*****ate prin prisma prevederilor art. 385 Cod de procedură penală de către instanța de judecată care va examina cauza penală în privința persoanelor în a cărui privință cauza penală a fost disjungată, iar prin prisma prevederilor art. 364[1] alin. (12) Cod de procedură penală, inculpatul Donciu Dumitru *****, la necesitate, poate fi audiat în calitate de martor, unde partea apărării va avea posibilitatea de a elucida circumstanțele pe care le va considera importante.

La fel, sunt nefondate și alegațiile recurentului privind examinarea cauzei penale în procedură simplificată ca urmare a presiunilor comise de către instanța de judecată asupra inculpatului, or, din conținutul înregistrărilor audio al ședinței de judecată din 01.10.2024 se constată cu certitudine că judecătorul conducându-se de prevederile 364[1] alin. (3) Cod de procedură penală care stipulează că în cadrul şedinţei preliminare sau până la începerea cercetării judecătoreşti, instanţa îl întreabă pe inculpat dacă solicită ca judecata să aibă loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, pe care le cunoaşte şi asupra cărora nu are obiecţii, apoi acordă cuvântul procurorului, părţii vătămate şi celorlalte părţi asupra cererii formulate.

În sensul dat, Colegiul penal constată că inculpatul Donciu Dumitru ***** la întrebările instanței, a declarat în mod benevol că recunoaște integral vina și solicită examinarea cauzei în procedură simplificată prevăzută la art. 364[1] Cod de procedură penală, fără a fi constată prezența cărorva presiunii din partea instanței sau a altor participanți la proces.

În același timp, Colegiul penal constată caracterul nefondat al afirmațiilor recurentului privind nerepararea prejudiciului material și moral cauzat părților vătămate, or, aceasta nu reprezintă o precondiție de examinare a cauzei penale în procedură simplificată prevăzută la art. 364[1] Cod de procedură penală.

În circumstanțele descrise supra, Colegiul penal nu a stabilit comiterea de către instanța de fond la examinarea în fond a cauzei penale de învinuire a lui Donciu Dumitru ***** a cărorva erori procesuale ce ar afecta legalitatea sentinței Judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 24 octombrie 2024.

Distinct, în limitele recursului înaintat, Colegiul penal statuează că prima instanță în mod întemeiat a dispus admiterea parțială a pretenției părții vătămate Cepoi Nicolai și încasarea din contul inculpatului Donciu Dumitru ***** a prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei.

În fortificarea acestui deziderat Colegiul penal va trece în revista incidența jurisprudenței CEDO, cauza *Ernst c. Belgiei (15 iulie 2003),* unde Curtea a statuat, în principiu, că „atunci când victima unei infracțiuni se constituie parte civilă în procesul penal, aceasta semnifică introducerea unei cereri în despăgubiri, chiar dacă ea nu a cerut, în mod expres, repararea prejudiciului suferit. Prin dobândirea calității de parte civilă în procesul penal, ea are în vedere nu numai condamnarea penală a autorului infracţiunii, ci şi repararea pecuniară a prejudiciului pe care l-a suferit".

Potrivit art.61 alin.(1) Cod de procedură penală, parte civilă este recunoscută persoana fizică sau juridică în privinţa căreia există suficiente temeiuri de a considera că în urma infracţiunii i-a fost cauzat un prejudiciu material sau moral, care a depus la organul de urmărire penală sau la instanţa de judecată o cerere de chemare în judecată a bănuitului, învinuitului, inculpatului sau a persoanelor care poartă răspundere patrimonială pentru faptele acestuia. Acţiunea civilă se judecă de către instanţă în cadrul procesului penal dacă volumul prejudiciului este incontestabil.

În conformitate cu art. 219 alin.(1) Cod de procedură penală, acţiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputaţiei profes*****ale nemijlocit prin fapta (acţiunea sau inacţiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

Conform articolul 225 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acţiunii, se efectuează de către instanţa de competenţa căreia este cauza penală.

Conform art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acţ*****ează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

În corespundere cu dispozițiile art. 2036 alin. (l) şi (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (*suferinţe psihice sau fizice*) pin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de legislaţie, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin echivalent bănesc, iar potrivit art. 2037 alin. (1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului și de măsura în care această compensație poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Prin urmare, odată cu stabilirea vinovăției lui Donciu Dumitru ***** în comiterea unei fapte ilicite în raport cu partea vătămată Cepoi Nicolai, părții vătămate în mod inevitabil i-a fost cauzat un prejudiciu moral, manifestat prin dureri fizice, suferințele morale, starea de stres şi frustrare, ceea ce acordă dreptul acestuia de a pretinde recuperarea prejudiciului moral.

Corespunzător, instanța de recurs evidențiază că fiecare persoană care pretinde că a suferit este în drept să-şi estimeze prejudiciul moral suferit, dar numai instanța de judecată este împuternicită prin lege să determine mărimea prejudiciului moral prin echivalent bănesc, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de personalitatea părții vătămate, de circumstanțele cazului concret.

Astfel, caracterul şi gravitatea suferinţelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Totodată, pe lângă gravitatea prejudiciului moral ce trebuie luată în seamă pentru stabilirea despăgubirii, trebuie să se analizeze și un al doilea criteriu, cel al echității. Or, dacă gravitatea prejudiciului moral este mare, și despăgubirea ce trebuie acordată trebuie să fie una substanțială. Despăgubirea trebuie să fie una justă, raț*****ală, echitabilă, adică în așa fel stabilită încât să asigure efectiv o compensație suficientă, dar nu exagerată, a prejudiciului moral suferit.

În acest sens, Colegiul penal remarcă că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce privește proba prejudiciului moral, constatând în repetate rânduri că proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciul şi raportul de cauzalitate să fie prezumate, instanțele urmând să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existență a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu şi a împrejurărilor în care a fost săvârșită, soluția fiind determinată de caracterul subiectiv, intern al prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă *(cauza A. împotriva Norvegiei, nr. 28070/06, 9 aprilie 2009).*

Mai mult, în cauzele *Danev împotriva Bulgariei şi Iovtchev împotriva Bulgariei* Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut în esență încălcarea Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, după ce a considerat că abordarea formalistă a instanţelor naţ*****ale, care atribuiseră reclamantului obligaţia de a dovedi existenţa unui prejudiciu moral cauzat de fapta ilegală prin dovezi susceptibile să confirme manifestări externe ale suferinţelor lui fizice sau psihologice, avuseseră ca rezultat privarea reclamantului de despăgubirea pe care ar fi trebuit să o obțină.

În acest sens, Colegiul penal reține că în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine că partea civilă Cepoi Nicolai a avut de suportat un prejudiciu de natură morală ca urmare a acțiunilor ilegale ale lui Donciu Dumitru *****, părții vătămate fiindu-i cauzate leziunii corporale ușoare, ceea ce în mod inevitabil a cauzat suferințe fizice și psihice, precum și o stare de stres și frustrare.

Din aceste considerente, Colegiul penal conchide că suma în mărime de 10 000 (zece mii) lei acordată părții vătămate Cepoi Nicolai cu titlu de despăgubire morală pentru suferințele fizice și psihice suportate, este una echitabilă și justificată, constituind o satisfacție echitabilă pentru suferințele pe care le-a îndurat sau eventual mai trebuie să le îndure, fără a fi stabilite careva circumstanțe în vederea majorării sumei dispuse spre încasare.

La fel, Colegiul penal ține a trece în revistă netemeinicia acestuia, în condițiile în care la stabilirea cuantumului despăgubirilor se impune necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciu moral suferit, să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie venituri nejustificate.

Generalizând aspectele invocate, Colegiul penal ajunge la concluzia privind respingerea recursului avocatului Eugen Hadîrcă în interesele părții vătămate ***** declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 24 octombrie 2024, ca fiind nefondat menținând sentința atacată fără modificări.

În conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct. (1) lit. a) Cod de procedură penală la RM, Colegiul penal,-

D E C I D E:

Recursul avocatului Eugen Hadîrcă în interesele părții vătămate ***** declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 24 octombrie 2024, adoptate în cauza penală în privința lui Donciu Dumitru ***** se respinge ca nefondat, cu menținerea respectivei sentințe fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul: **Ion Talpa**
Judecătorii: **Oxana Mironov**
Ecaterina Arseni